

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 27. septembra 1934.

Štev. 109.

Za pet let nazaj

Na Angleškem ni nič posebnega, če prejme davkarja po pošti denar od neznanca, ki ji sporoča, da vrača davek, ki ga pred tolikimi in tolikimi leti ni plačal. Vest mu ne da miru, ker je oškodovalec državo in zato vrača utajeni davek. Tako visoka je davčna morala v Angliji. Na podlagi te visoke davčne morale je mogla izvesti Anglija tudi svojo davčno reformo in zaradi te visoke morale je danes Anglija krizo že tudi premagala.

Ta visoka morala angleškega davkoplačevalca pa je dala Angliji še drugo prednost, da ji namreč niso potrebni tako veliki izdatki za kontrolo dohodkov davkoplačevalcev, kakor jih imajo druge države, v katerih prav za prav sloni vsa davčna morala davkoplačevalcev le na kazenskih sankcijah. Naj bodo te še tako ostre, vendar pri vsej rigoroznosti davčnega aparata ne morejo doseči niti pol tega učinka, kakor ga doseže visoko razvita davčna morala brez vseh dragih režijskih stroškov. Ne glede na to pa povzroča le na kazenskih sankcijah sloneča davčna morala med davčno upravo in davkoplačevalcem odnos, ki se le malo razlikuje od odnosa dveh nepomirljivih nasprotnikov. Da takšen odnos ni zdrav ne za davčno upravo in ne za davkoplačevalca, je jasno.

Zato je tako v interesu davkoplačevalca, še bolj pa v interesu davčne uprave, da je davčna morala čim bolj krepka. Zato ne sme davčna, oz. finančna uprava izdati nobenega sklepa, ki bi mogel le količikaj omajati davčno moralo davkoplačevalca. Pri nas pa se žal na to osnovno načelo zdrave davčne službe pozablja.

Treba se le vmisli v položaj davkoplačevalca, ki je v redu plačal vse davke, zaključil knjige za preteklo poslovno leto in ki dobi sedaj nakrat poziv, da plača neke takse za pet let nazaj. A te takse niso niti nizke, temveč gredo pri mnogih tudi v tisoče Din! Ali ni jasno, da mora takšna nepričakovana zahteva, da plača nov davek za par let nazaj, vzeti davkoplačevalcu vsako davčno sigurnost. Samo en korak od tu je do misli, da se mora davkoplačevalec pred podobnimi presenečenji že naprej zavarovati s tem, da si pripravi tako rezervo, s katero bo kril nepričakovane zahteve davčne uprave. S tem pa so že na široko odprta vrata davčni nemoral.

Še težja pa je stvar, če pravno niti ni gotovo, da je finančna uprava upravičena pobirati za pet let nazaj to takso. V tem primeru je pričakovati celo vrsto tožb na upravno sodišče. Recimo, da bi pri teh tožbah tudi finančna uprava s svojim stališčem prodrila, je vendar nerazveseljivo, če mora finančna uprava utemeljevati upravičenost svojih davčnih nalogov z razsodnimi najvišjega sodišča. Kajti tudi eno osnovnih načel zdrave davčne politike je, da mora biti vsak davek tako jasen, obveznost za to ali drugo davščino tako nesporna, da davkoplačevalec nima niti najmanjšega dvoma, da je dolžan plačati predpisano davščino. Če te jasnosti ni, potem se mora odnos med davkoplačevalcem in davčno upravo poslabšati, kar pa vedno škoduje davčni morali.

Mislimo pa tudi, da pobiranje davščin za par let nazaj sploh ni potrebno, ker ima finančna uprava vedno dovolj možnosti, da dobi od davkoplačevalca to, kar nujno potrebuje. Na vse zadnje tudi pri najbolj rigoroznem davčnem izterjevanju ne more dati davkoplačevalec več, kakor ima.

Pa tudi avtoriteti davčne uprave ne more biti v korist, če se od davčnega zavezanca zahteva naenkrat plačilo takse, ki je v prejšnjih letih ni bilo treba plačati, čeprav so ostali takšni predpisi isti. Davkoplačevalec si mora misliti le eno, da enkrat davčna uprava ni imela prav. Ali preje, ko ni zahtevala te takse ali pa sedaj, ko jo zahteva. Ni težko uganiti, da bo davčni zavezanec mnenja, da bi davčna

uprava tudi že preje zahtevala takso, če bi bila količikaj v to upravičena.

V sedanjih težkih časih moramo gledati na to, da vse izdatke omejimo do skrajnosti in da je treba zlasti omejiti vse neproduktivne izdatke, med katerimi je

tudi davčna režijska. V tem pogledu pa ni boljšega sredstva, kakor je visoko razvita davčna morala. Ta pa ni stvar le davkoplačevalca, temveč tudi davčne uprave. Tedi pri nas se ne sme pozabiti na to resnico.

takse za pet let nazaj in kdor bi se upiral plačilu te kazni, temu grozi trikratna kazen.

Pripomniti je treba, da imajo organi finančne kontrole po čl. 43. zakona o takсах pravico, da pregledajo vse knjige, akte in spise, če so bile v redni plačane predpisane takse. Vsak organ finančne kontrole pa mora imeti za ta pregled knjig poseben nalog, ki ga šele upravičuje do pregleda. Ta nalog je zato vedno zahtevali Jasno pa je tudi, da se mora ta pregled omejevati le na ugotovitev podatkov, ki so potrebni za plačilo takse.

Da se delodajalci izognejo morebitni trikratni kazni, naj brez ozira na svoje načelno mnenje o upravičenosti te takse, plačajo zahtevano takso po tar. post. 33.

S posebno vlogo na davčno upravo pa naj zahtevajo povračilo takse od finančne direkcije, če ni znašala plačanu takso več ko 10.000 Din, oziroma finančnega ministrstva, če je znašal znesek plačane takse več ko 10.000 Din.

V vsakem primeru je vloga za povrnitev takse vložiti le pri davčni upravi, in sicer v roku 90 dni od dneva plačila takse.

Z ozirom na preje navedeno stališče finančnega ministrstva ni pričakovati ugodne rešitve te vloge. Kljub temu pa je ta vloga potrebna, ker je šele po negativnem odgovoru finančne direkcije, oz. finančnega ministrstva mogoča pritožba na upravno sodišče.

Kako naj bo sestavljena pritožba na upravno sodišče in vsa druga ev. potrebna pojasnila daje tajništvo Zdrženja trgovcev v Ljubljani.

Pripominjamo še, da so plačila takse od službenih prejemkov oproščeni vsi telesni delavci. Ti bi bili obvezani na plačilo takse le, kadar podpisajo posebno pobotnico, kar pa se nikdar ne dogaja. Takse prosti so tudi seznanji o delavskih plačah in tudi v primeru, če bi jih delavci podpisali.

Predsednik Doumergue o reformi države in ustave

Francoski ministri predsednik Doumergue je v radiu imel govor o svojem vladnem programu. Uvodoma je ostro nastopil proti agitaciji, ki jo vodijo socialisti in komunisti za devalvacijo franka. Nato je govoril o potrebi reforme države in mislil, da so nekateri njegovih predlogov aktualni tudi za našo državo.

Najbolj, kar potrebujemo, je avtoritativna vlada. Morda bi kdo pripomnil, da to ni v skladu z demokracijo in parlamentarizmom. To je zmotna misel. V Angliji vladata demokracija in parlamentarizem in vendar je tam avtoritativna vlada, ki ima avtoriteto, ker je njen šef v resnici šef. Poleg tega so angleške vlade dolgotrajne. Nasloniti se morejo na zvesto in disciplinirano uradništvo. Končno je razdelitev oblasti v Angliji izvedena do konca. Sodišča nimajo nobene zveze s politikom.

Podobno bi moralo biti tudi pri nas, a je drugače. V 20 mesecih, predno sem prišel na vlado, je bilo šest vlad in predsednik republike je podpisal v teh 20 mesecih 163 ukrepov o imenovanju novih ministrov!

Prva dolžnost je zato, da dobimo šefa vlade, prvega ministra. Uradniški statut mora priti v ustavo. Uradniki imajo privilegirano stališče, zato pa morajo biti disciplinirani. Seveda pa imajo tudi pravico zahtevati, da se jih obvaruje pred vsako samovoljo in da napredujejo le po svojih sposobnostih.

Voztnina na brzovlakih

Generalno ravnateljstvo drž. železnic je odpravilo določbo, da se mora plačati pri potovanjih na brzovlakih najmanj voznina za 50 km. Kakor preje, tako se bo tudi v bodoče plačala na manjših progah samo voznina, ki odgovarja dejansko prepotovanju poti.

Pot kraljevske dvojice v Sofijo

»Mi čutimo, da se približuje trenutek vzajemnega resničnega sodelovanja balkanskih Slovanov«

Po vsej Sofiji plapolajo jugoslovanske in bolgarske zastave, vsa Sofija je okrašena z zelenjem in praznično razpoloženje je zajelo vse sofijsko prebivalstvo, ki z nepopisno radostjo v srcu pričakuje prihod jugoslovanske kraljevske dvojice.

Po triumfalnih beograjskih dneh jugoslovanske sloge ob prvem obisku bolgarske kraljevske dvojice prihajajo sofijski triumfalni dnevi jugoslovanske ideje ob vrnitvi obiska jugoslovanske kraljevske dvojice.

Izpolnjujejo se najvišji ideali nekdanjih dni in sloga potence silo balkanskih Slovanov do najvišjega vrha. Ves narod od Jadranskega pa do Črnega morja čuti, da se pričinja nova doba vstajenja in da je zgodovina medsebojnih bojev za vedno zaključena. In zato bo utrip Sofije v velikih dnevih obiska naše kraljevske dvojice našel odmev v srcu vseh južnih Slovanov.

Z milostjo božjo in po volji naroda sta začela oba suverena jugoslovanskih narodov delo za zблиžanje obeh narodov, z milostjo božjo in po volji naroda nadaljujeta sedaj to najsvetlejšo naše zgodovinsko dejanje.

Zato so danes vsi Jugoslavi trdno združeni okoli obeh svojih suverenov, kot najvišjih izvršiteljev volje svojih narodov. Zato se razlegajo iz Sofije po vsej Bolgarski in po vsej naši Jugoslaviji isti klici navdušenja, zato se izreka povsod, kjer bivajo Jugoslavi, samo ena zaobljuba, da nikdar več ne sme in ne bo prenehala bolgarsko-jugoslovansko prijateljstvo.

Živela skupnost in enotnost Jugoslovani!

Živela Bolgarska in Jugoslavija!
Živela vzvišena vladarska doma Bolgarske in Jugoslavije!

Bolgarski državniki o pomenu obiska naše kraljevske dvojice

Ministrski predsednik Georgijev:

»...Obisk Nj. Vel. jugoslov. kralja bo silno mnogo pripomogel ideji zблиžanja dveh bratskih narodov, katero zблиžanje se je začelo že davno prej med našima vladarjema ter med vodilnimi ljudmi naših dveh držav.

Mi čutimo, da se približuje trenutek vzajemnega resničnega sodelovanja balkanskih Slovanov...«

Notranji minister Midilev:

»...Vrnil sem se sinoči iz province. Ne pretiram, če rečem, da so me na vsakem koraku spradevali samo eno, kdaj pride jugoslovanski kralj. Veselemo se tega obiska, ker vidimo v njem veliki korak za zблиžanje naših dveh narodov in ker verujemo, da s tem zблиžanjem najbolj koristimo i našima državam i našima narodoma.

Praktični rezultati tega koraka za idejo zблиžanja bodo brez dvoma ogromni, ker se bo mogla ideja zблиžanja v prav kratkem času preoblikovati v iskreno prijateljstvo in sodelovanje...«

Prometni minister Zaharijev:

»To kar je bilo pred dvema letoma hrepenenje bolgarskega naroda, postaja sedaj dejstvo...«

Črni oblaki, ki so se leta in leta kopičili na nebeškem svodu dveh bratskih narodov, so zarjavo navdušenja, niklega neposredno iz duše bolgarskega in jugoslovanskega naroda razgnani in nikdar več se ne bodo zbrali nad njima. Mi smo bratje po krvi. Naša pota so ista. Roko pod roko, a ne eden proti drugemu. To zahteva naše bratstvo!

V duhovni slogi in s pomočjo bratskega zблиžanja hočemo biti vojaki miru in nosilci kulture in napredka na Balkanu!«

Iz proglasa sofijskega župana Ivanova

Obisk jugoslovanske kraljevske dvojice je dejanje zgodovinskega pomena. To je svetel praznik za Bolgare in Jugoslave. To je sijajen dokaz novega duha medsebojnega spoštovanja, prijateljstva in bratske iskrenosti, ki obstoji med našima dvema državama. Treba je, da verujemo, da bo ta duh končno ojačil balkanski mir in mnogo pripomogel k utrditvi miru v nemirni Evropi!...«

Taksa na službene prejemke nameščenecv

Taksa na službene prejemke nameščenecv po tarifni postavki 33. je izrazita listninska taksa. To se pravi, taksa po tej tarifni postavki se plačuje le od listin, ki tudi dejansko obstoje. Če ni listine, tedaj tudi ni takse. Po tem osnovnem pravilu glede vseh listinskih taks se je tudi vedno postopalo, zato se tudi nikdar preje ni zahtevala taksa od službenih prejemkov nameščenecv, če ni obstojala nobena listina o teh prejemkih.

Davčni oddelek fin. ministrstva pa se je sedaj postavil na drugačno stališče. Iz določila tar. post. 33. da podlega taksi izplačilo službenih prejemkov tudi v primeru, če ni potrjen nameščenecv plače s posebno pobotnico, temveč jo dobi na podlagi pod-

pisanega ali nepodpisanega seznama, izvajajo davčni oddelek fin. ministrstva, da je pogoj za plačilo takse že izplačilo samo, ne pa obstoj listine ali podpisanega seznama o prejemu plače. Kljub mnogim ugovorom naših gospodarskih organizacij in institucij vztraja davčni oddelek fin. ministrstva na svojem stališču.

Na podlagi tega svojega le v fiskalnih interesih utemeljenega stališča je finančno ministristvo naročilo organom finančne kontrole, da ob priliki kontroliranja taks od najemniških pogodb in pobotnic ter plačevanja uslužbenškega davka pregledajo tudi vse knjige, zapiske in potrdila, če je bila vedno plačana taksa na službene prejemke. Če ni bila, potem zahtevajo plačilo

Gospodarska obnova Evrope

Koreferat nar. poslanca Ivana Mohoriča na medparlamentarni trgovski konferenci v Beogradu

(Konec)

Prehajajoč konkretno na navedbe referata spoštovanega gospoda senatorja Brezija, bi želel v prvi vrsti poudariti **pozicijo balkanskih držav glede ustvarjanja mednarodnih prometnih zvez po vojni**. Ni potrebno, da posebej poudarjam, da je balkanski polotok, kot največje poprišče svetovne vojne, ostal po sklenitvi premirja takorekoč brez pravega prometa, ker so bile na tisoče kilometrov proge uničene, objekti razstreljeni, vojni parki pa do skrajnosti iztrošeni, zastareli in nezadostni.

Celo desetletje nadčloveških naporov in stotomilijonskih žrtev je bilo treba, da so se obnovile železnice in izvedle korekture v trasah prog, ki so bile za prvo silo potrebne, da bi mogle bolje zadostiti potrebam in novim pravcem mednarodnega prometa. Od tega časa se stalno dela na izboljšanju in izpopolnitvi mednarodnih zvez. Priznati moramo, da je bilo s skromnimi sredstvi, s katerimi razpolagamo, v tem pogledu storjeno zelo mnogo.

Prav tako pa se tudi zavedamo, da smo še daleč od svojega cilja, da nam ostaja še ravno tako velik del naših bodočih nalog — da omenim tu le elektrifikacijo — da postanemo oni enakovredni sestavni del mednarodnega prometa, ki ga po svojem zemljepisnem položaju pomenimo in ki odgovarja interesom prikladne mednarodne prometne politike.

Dežele balkanskega polotoka zanimajo kot tranzitne dežele. Suha pota z zapada in severa na jug, proti Mali Aziji in Afriki, Vzhodu in v Indijo, zibelko civilizacije, v dežele, bogate na zgodovini pa tudi velike bodočnosti, ker imajo obilico neizčrpnih zalog industrijskih sirovin. V tej smeri se razvija sistem mrež mednarodnih vlakov, ki so danes razpletene okoli Simplon-orientalskega in orientsko-turškega ekspresa. To so zgodovinske linije preselejanja narodov, križarskih vojn, verskih bojev, plemen in kultur v nekdajnosti, danes pa najmočnejše suhozemne zveze maternih dežel zapadne Evrope s svojimi kolonijami, dominijoni in sirovinскими deželami.

Vlak z imenom S. O. E. je nastal leta 1919, vlak T. E. (Tauern-Express) pa leta 1928. S. O. E. vozi vsak dan na progi Calais-Istanbul in ima z odcepitvijo v Milanu zvezo v Bordeaux, z ono na postaji Vinkovci v Bukarešto in z zvezo v Nišu v Atene. Na progi Pariz-Istanbul je sestavljen izključno iz spalnih vagonov W. L., ki imajo samo I. in II. razred. Na drugih delih proge proti Bukarešti in Atenam pa vozijo poleg enega direktnega vagona od vlaka S. O. E., še navadni vagoni s prvim, drugim in tretjim razredom. Ta vlak, ki ima najdaljšo progo v Evropi, dobi v Beogradu, na vratih Balkana, še zvezo z Berlinom skozi Bratislavo in Budapešto, nadalje z Ostende skozi Köln in Passau, s Parizom skozi Strassburg, München, Dunaj in Budapešto in v Pariz še skozi Balo, Dunaj in Budapešto.

Od 1. 1919, ko se je o tem vprašanju prvič razpravljalo na interparlamentarni konferenci, pa do danes, je bilo mnogo storjeno. Tako železniške proge, ki so bile tedaj priporočene, danes že obstoje in večinoma so vse prvovrstne z dvojnimi tirami. Danes obstoji s pomočjo Simplon-orientalskega ekspresa kombinirana zveza od Atlantika do Črnega morja z direktnimi vagoni W. L., a poleg tega tudi z običajnimi brzovlaki, in sicer v treh smereh: ena skozi Italijo, druga skozi Švico in tretja skozi Nemčijo. Tako morejo te tri kombinacije, kolikor se tičejo direktnih zvez, popolnoma zadovoljiti potujoče občinstvo.

Danes obstoji tudi zveza od Rige do Jadrana in sicer skozi Varšavo-Bohumin-Maribor in dalje proti Trstu na eni in Zagreb-Sušaku-Splitu na drugi strani.

Obstoji končno tudi zveza od Hamburga na Jadran skozi Berlin, München in Dunaj. Na vseh teh direktnih zvezah se prizadeva, da se skupno trajanje vožnje čim bolj zmanjša in da so priključki čim bolj. Ne smemo pa pozabiti, da je za okrepitev frekvence usodne važnosti še en moment, to je cena prevoznine. V tem pogledu so kilometrske osnove nacionalnih tarif zelo različne in odnosu do zlate paritete in moramo priznati, da se današnji način obračunavanja voznih kart po nacionalnih valutah ne ozira zadostno na gospodarski položaj dežel, skozi katere vozijo ti luskuzni vlaki.

Smatramo torej, da se dotikajo te pro-

metne vezi najbolj važnih kulturnih in industrijskih središč kontinenta, katerih ne bi bilo dobro v bodoče prezreti in da omogočajo paralelne transkontinentalne zveze med Atlantikom na eni in Črnim morjem na drugi strani. One zajemajo z direktnimi zvezami tudi obe strani Jadrana, kar je za razvoj turizma na Balkanu važno in potrebno. Smatramo, da ni treba na tem tako uspešno izdelanem sistemu nič menjati. Tako na primer v smeri Hamburg-Trst nimamo nič proti temu, če se omogoči še ena nova kombinacija skozi Brenner in Trbiž, ki pa na vsej poti ne bi vodila po progah z dvojnimi tirami. Vendar pa mislimo, da je treba tudi v tem primeru omogočiti še nadaljnji obstoj zvez skozi Dunaj, ki je milijonsko središče in čez Semmering na jug, kakor se danes promet dejansko v teh smereh razvija.

Kar se tiče **proge 45 vzporednika** je v referatu po vsej verjetnosti neka zmota, ker se ta omenja v zvezi z dopolnitvijo proge Beograd—Pančevo, čez novi most na Donavi, ki bo prihodnje leto izročen prometu in s katerim se bodo znatno izboljšale zveze v smeri proti Rumuniji in Črnemu morju. Toda ta zveza ni proga 45 vzporednika, temveč proga proti Požarevcu, ki se gradi v smeri Požarevac—Kučevo v dolžini 61 kilometrov in ki bo gotova v februarju 1936. Podaljšanje te proge od Kučeva proti Oršavi na rumunsko mejo pa pomeni vprašanje, za čegar rešitev, kakor vse kaže, še niso definitivno doseženi finančni in tehnični pogoji. Zlasti velja to glede določitve mesta, na katerem se naj zgradi most čez Donavo. Ni treba posebej poudariti, da je Jugoslavija zelo zainteresirana na tem, da se čim prej zgradi ta zveza, ki ni samo važna za lokalni promet, temveč še prav posebno za mednarodni tranzitni promet.

Če se hoče pravično presoditi današnja prometna situacija na Balkanu, je treba imeti pred očmi, da se mora Balkanski polotok pri izpopolnitvi železniške mreže boriti še z velikimi težavami. Vprašanje izpopolnitve železniške mreže, ki je bilo za srednje in zapadno Evropo rešeno že davno pred vojno, se pri nas sedaj po vojni komaj postavlja. Prestolnica, v kateri imamo danes konferenco, je dobila komaj pred 50 leti prvo železniško zvezo, torej celo polstoletje kasneje kot zapad in sever. Prizadevamo se z vsemi silami, da to zakasnitev nadomestimo. Verjetno bi mogla naša prizadevanja pokazati bolj ugodne rezultate, če bi prišlo do organizacije javnih del na mednarodni podlagi, kakor je to predlagala posvetovalna tehnična komisija Društva narodov. Žalibog pa do tega ni prišlo in čisto negotovo je, če sploh do tega pride. Neupoštevanje konkretnih predlogov, ki jih je omenjena komisija predložila v Ženevi, in lansko leto na svetovni gospodarski konferenci v Londonu, pomeni ne samo občutno izgubo za omiljenje brezposelnosti, temveč v prvi vrsti tudi izgubo za mednarodne prometne interese. Kljub temu delamo intenzivno na izboljšanju proge S. O. E. in ko bodo gotovi manjkajoči deli na dvojnem tiru od Zidanega mosta do Zagreba ter med Beogradom, Nišem in Caribrod, bo s tem dosežen za vse smeri prometa proti vzhodu velik napredek.

V referatu je omenjeno tudi **vprašanje skupnih obmejnih postaj**. V tem oziru je sklenila naša država s sosednimi državami potrebne sporazume in s tem dokumentirala svojo pripravljenost in dobro voljo, da reši tudi to vprašanje v korist izboljšanja zvez s tujino. V kolikor finančni razlogi otežkočujejo izvedbo teh sporazumov, se prizadeva železniška uprava, da skrajša postajanje vlakov do skrajnosti in da poenostavi vse formalnosti obmejne službe. Glede dovoljenja posebnih ugodnosti naše železniške uprave ne zastajajo za tujimi ter dovoljujejo po običajih v mednarodnem priključnem prometu za obisk mednarodnih velesejmov, razstav in prireditvev mednarodnega značaja iste popuste kot tujina. Izven dvoma je, da se bodo tudi ti uspešni začetki v bodoče še razširili in dopolnili.

Končno mi je čast pripomniti glede predloga, da se ustanovi mednarodna komisija s posebno nalogo za izboljšanje in organizacijo mednarodnih zvez, da takšna institucija po našem mnenju že danes obstoji in da velja kot stalna poslovedeča

uprava te ustanove generalna direkcija švicarskih zveznih železnic. Ona sklicuje vsako leto v drugem evropskem mestu konference za sestavo voznih redov ter dostavljanje vagonov in na teh konferencah sodeluje tudi referent Društva narodov. To konferenco moremo smatrati kot najbolj primerno ustanovo, ker že opravlja to nalogo v zaželenem smislu in bi tudi mogla proučiti in uvaževati priporočila naše konference. Takoj pa moram tudi dodati, da ne bo nobene zamere, če bi konferenca sklenila, da se poleg te ustanove ustvari še posebna komisija z razširjeno nalogo v smislu priporočil in predlogov konference.

Kakor smo uvodoma dejali, je glavni pogoj za uspešno delo na tem polju **izboljšanje političnih odnošajev posameznih držav**.

Balkanski narodi so, kolikor se tiče njihov vlog v mednarodnih odnošajih, inavgurirali v zadnjih dveh letih politiko medsebojnega zblíževanja in iskrenega sodelovanja, ki je vedno najmočnejše jamstvo in garancija, da bodo tudi vsa druga, zlasti pa prometna vprašanja čim najhitreje in čim najbolj ugodno rešena v korist mednarodnih interesov.

Stroge kazni zaradi neplačevanja računskih taks

Finančno ministrstvo je izdalo vsem davčnim oblastvom naredbo, da morajo z največjo vestnostjo nadzorovati, če se vedno v redu plačujejo računskie takse. Vsak prestopnik je treba najstrože kaznovati. Vse globe se morajo izterjati takoj in brez odlašanja. Imena kaznovanih oseb treba objaviti in tudi finančno ministrstvo napoveduje celo naredbo, da državni nameščenci ne bodo več smeli kupovati pri teh osebah, kar bi pa po našem mnenju šlo malo predaleč. Opozorjamo pa vse, da v redu plačujejo računskie takse, da se obvarujejo pred težkimi kaznimi.

Mariborske gospodarske vesti

Postajališče na Teznu. Nad dvajset let že traja boj za osebno postajališče na Teznu pri Mariboru. Sedaj se bo dolgotrajna želja mariborskega in okoliškega prebivalstva, stanujočega na desnem dravskem bregu, vendar uresničila. Te dni je že bil komisionalni ogled zemljišča. Prostor se je odobril in zakoličil. Z zemljskimi deli se prične takoj, da bo nova postaja do 1. decembra že pod streho. Za zgradbo je zbiralo prebivalstvo vse okoliče prostovoljna sredstva, veliko so pa žrtvovali tudi industrije na Teznu.

Sestanek trgovcev. Združenje trgovcev v Mariboru je priredilo v lovski sobi hotela Orel predavanje upravnika tukajšnje carinarnice g. Mihajlovića o raznih carinskih vprašanjih, ki zanimajo trgovce. Udeležba mariborskega trgovstva je bila izredno številna. Po predavanju, ki ga je podal gosp. upravnik v poljudni in razumljivi obliki, se je razvila živahna debata, v katero so posegali trgovci in predavatelj, ki je rade volje dajal pojasnila na stavljena vprašanja. Taka predavanja bodo trgovskim krogom znatno koristila.

Gradbena bilanca. Letošnja gradbena sezona je bila v Mariboru izredno živahna. Zlasti zasebna gradbena iniciativa je bila letos močna. Maribor se je pomnožil za 29 novih hiš z 98 stanovanji. Občutno pa se letos pogrēja izvedba javnih del večjega stila. Še vedno je nerešeno, ali bo občina gradila novo carinarnico, za katero je bil denar iz kaldrmanskega fonda svoječasno že odobren in ki je za mariborsko gospodarstvo nujna potreba.

Mariborska občina prodaja svoje nepremičnine v Jalovcu pri Kamnici. Nepremičnine sestojijo iz posestev in stanovanjskih ter gospodarskih zgradb ter ležijo na terenu ob Dravi, kjer je bila svoječasno projektirana nova mariborska elektrarna. Ker je sedaj občina ta načrt opustila, namerava svoja tamošnja posestva prodati.

Centralizacija pomožnih zavarovalnic. Že nekaj časa se opaža v Mariboru stremenje, da bi se mnogoštevilne pomožne blagajne, ki v Mariboru obstojajo ter so si dostikrat v ostri konkurenci, ki nikakor ni v prid realnemu poslovanju, združile. Tj. načrti se bodo najbrže v kratkem uresničili. Zaenkrat je tukajšnja zavarovalnica »Drava«, ki je imela te dni občni zbor, na tem sklenila, da prevzame likvidacijo pomožne blagajne »Hitro-pomoč« v Ljubljani, ki je svoječasno zbrala nad 2000 članov in kapital nad 2 milijona ter je bila nato oblastveno ustavljena. Del članstva bo Drava obdržala, ostalega pa izplačala.

Po svetu

Zdravje predsednika Masaryka se je znatno izboljšalo in predsednik gre zopet redno vsak dan na svoj običajni sprehod.

Pripravlja se ustanovitev paroplovne balkanske unije, ki naj bi oskrbovala paroplovni promet med vsemi balkanskimi pristanišči. V vseh balkanskih državah se kaže velika pripravljenost za ustanovitev te unije.

Grški zunanji minister Maksimos je izjavil, da potekajo pogajanja med Bolgarsko in Grčijo zelo ugodno.

Albanija je, kakor poročajo češki listi, zopet izpremenila svojo politiko in zaplaval v italijanske vode. Baje je dovolila Italiji nove koncesije, ter pristala tudi na naselitev večjega števila italijanskih kolonistov v Albaniji.

Avstrijsko vprašanje še vedno ni končno rešeno. Anglija noče prevzeti nobene obveze, da bi tudi z orožjem branila neodvisnost Avstrije. Mala antanta pa zahteva, da se zajamči neodvisnost Avstrije na ta način, da bi bila izključena vsaka hegemonija ene države. — Pogajanja zaradi avstrijske neodvisnosti, ki se vodijo sedaj v Ženevi, imajo samo ta cilj, da se olajšajo bližnji razgovori med Barthoujem in Mussolinijem.

Beneš pojde po Barthoujevem obisku v Rim, da se pogovori z Mussolinijem glede gospodarskih vprašanj, ki se tičejo Češko-slovaške in Italije. V imenu Male antante pa odpotuje kasneje v Rim Titulescu.

Madjarski zunanji minister Kanya je odšel na bolezenski dopust, s katerega se več ne vrne na svoje dosedanje mesto. Kanya je bil eden najbolj gorečih pristašev revizionizma in njegovo ime se je imenovalo tudi v znani aferi falzifikacije francoskih frankov. Popoln neuspeh madjarske revizionistične politike, ki je postal posebno viden zaradi zblížanja Francije in Italije, je povzročil padec Kanye.

Plebiscitni boj v Posaarju se je začel v nedeljo. Hitlerjevci so priredili ta dan 11 šodov.

V ženevskih krogih se govori, da se tudi Združene države Sev. Amerike pripravljajo za vstop v Društvo narodov. Vest pa je malo verjetna.

Afganistan je zaprosil za sprejem v Društvo narodov.

Delež, ki ga mora sovjetska Rusija plačevati za Društvo narodov, je bil določen na 22.000 funtov.

Vprašanje kruto preganjanih Asirccev bo sedaj menda le rešeno. Francoska vlada je namreč ponudila Asircem, da se naselijo v francoski zapadni Afriki.

Pri nadomestnih senatnih volitvah v okraju Blois v srednji Franciji je bil izvoljen bivši ministrski predsednik Chauvtemps. Njegov desničarski protikandidat je ostal v manjšini, čeprav je krepko uporabljal Staviskijevo afero proti Chauvtempsu.

Živahno so začeli propagirati proti Franciji narodno socialistični agitatorji v Švici. Francoska vlada je zato opozorila švicarsko vlado na to propagando, ki bi mogla poslabšati prijateljske odnose med Švico in Francijo.

Knez Starhemberg se je sestal na nekem privatnem posestvu na Madjarskem z Gömbösem in imel z njim daljšo konferenco.

Združena socialistična fronta je bila ustanovljena v Avstriji med vsemi opozicijskimi socialističnimi in komunističnimi skupinami. Poizkusi avstrijske vlade, da bi pridobila socialne demokrate, so se torej ponesrečili.

Samo na Koroškem je odpustila avstrijska vlada iz službe 109 učiteljev, ker so bili narodno socialističnega mišljenja.

Hindenburgov sin, polkovnik Oskar Hindenburg, je stopil v pokop in je bil pri tej priliki povišan v generalnega majorja.

Razkol v nemški protestantski cerkvi je popoln in pastirji oznanjajo s prižnic, da je državni škof Müller samo škof narodno socialistične stranke in napadalnih oddelkov, ne pa luteranske cerkve. Verniki naj zato vztrajajo v zvestobi do evangelijev.

V mnogih krajih Združenih držav Sev. Amerike je prišlo do ostrih demonstracij proti japonskim naseljencem. Ponekod so metali celo dinamične bombe v hiše Japoncev.

Čsl. zaključni računi za l. 1933, izkazujejo primanjkljaj v višini 1700 milijonov Kč, dočim je bil po proračunu pričakovan v višini 2 milijard.

Denarstvo

Beg od deviz

»Prager Tagblatt« objavlja zanimivo primerjavo o stanju deviz pri posameznih Narodnih bankah v septembru 1931 in septembru 1934. Izkaz dokazuje, kako zelo so padle devizne zaloge vseh velikih emisij-skih bank po devalvaciji funta.

Devizne zaloge		
v sept. 1931		v sept. 1934
Nemčija v mil. mark	356	4
Francija v mil. fr.	28.784	1.077
Italija v mil. lir	2.753	31
Švica v mil. šv. fr.	567	20
Nizozemska v mil. gold.	228	1
Avstrija v mil. šil.	267	45
Češkoslov. v mil. Kč	1.105	54
Švedska v mil. Kr	109	487

Beg od deviz pomeni v bistvu beg v zlato. Tako je Francoska banka znižala svoje devizne zaloge za 28, istočasno pa je povišala svojo zlato podlogo za 24 milijard frankov, svoje zlato pa povišala za 559 milijard devizno zalogo za 547 milijonov šv. frankov svojo zlato pa povišala za 559 milijonov, torej za 12 milijonov več, kakor pa je padla devizna. Nizozemska banka izkazuje znižanje devizne za 227, povečanje zlate podloge pa za 198 milijonov goldinarjev. Tudi na Češkoslovaškem se je zlata podloga znatno okrepila po padcu devizne: dočim je devizna zaloga padla za 1.051, se je zlata povečala za 1.248 milijonov Kč.

Sporazum držav z zlato veljavo

Prizadevanje belgijskega ministra Jaspara, da pride do sodelovanja držav z zlato veljavo tudi na trgovinsko-političnem polju, so imela uspeh in v dneh 24. in 25. septembra je bila v ta namen prva seja zastopnikov teh držav. Na seji je bilo sklenjeno, da se zlata veljava na vsak način ohrani. Nadalje je bilo sklenjeno, da se imenujeta dve komisiji, od katerih bo prva skrbela za večji blagovni promet med državami zlatega bloka, druga pa za večji medsebojni turistični promet. Blok držav z zlato veljavo tvorijo danes: Francija, Belgija, Nizozemska, Italija, Švica in Luksemburg.

Stanje Narodne banke

po izkazu z dne 22. septembra (vse številke v milijonih Din).

Devizna in zlata podloga se je povečala za 2-6 na 1.944-9. Zlata podloga se je zmanjšala za 8-4 na 1.821-4, valutna za 0-07, dočim je devizna narasla za 11-1 na 122-9.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se zmanjšale za 8-7 na 55-5.

Vsota kovane denarja v niklju in srebru se je povečala za 4-9 na 205-7.

Posojila so zopet padla, in sicer za 5-7 na 1.830-2. Eskontna so se znižala za 4-3 na 1.591-1, lombardna pa za 1-3 na 239-0. Razna aktiva so se povečala za 10-6 na 223-9. Druge aktivne postavke so ostale skoraj neizpremenjene.

Otok bankovcev se je zmanjšal za 22-1 na 4.205-1, obveze na pokaz pa so narasle za 26-3 na 1.257-5.

Obveze z rokom so se zmanjšale 9-0 na 823-4.

Razna pasiva so narasla za 8-3 na 267-2. Skupno kritje znaša 35-60%, samo zlato pa 33-35%.

*

Zadnji izkaz Francoske banke izkazuje ponoven dvig zlate podloge, ki je narasla za 54,5 na 82.153 milijonov frankov. Ta vsota je dvakrat večja, kakor pa znaša francoski proračun. Otok bankovcev je krit z zlatom v višini 80-67%.

Nove zlatnike po 100 šilingov izda Avstrija. Na novih zlatnikih bo zopet stari avstrijski dvoglavi orel.

Italijansko-nemški klirinški dogovor, ki je potekel dne 15. septembra, je bil podalšan.

Sedmograške hranilnice Saksoncev v Rumuniji ponujajo svojim vlagateljem na hranilne knjižice poravnave na podlagi 50 % črtanja njihovih vlog.

Naivni jugoslovanski javnosti

Tako bi se moral glasiti Batin inserat

Skoraj vsi jugoslovanski listi, slovenski še v prav posebno velikem številu, so objavili te dni velik celostranski inserat »Bate« z naslovom »Jugoslovanski javnosti«. Kakor pa dokazujejo vse navedbe v tem inseratu, je izpadla iz naslova nad vse važna beseda in bi se moral pravilno glasiti naslov ne Jugoslovanski javnosti, temveč »Naivni jugoslovanski javnosti«. Tako zelo se namreč v tem proglasu računa na naivnost ljudi.

Pet odstavkov ima drago plačani inserat, a v vsakem teh poglavij je posebna špekulacija na naivnost ljudi.

Tako »ugotavlja« v prvem delu inserata g. Maksimović, ki se je podpisal iz lahko razumljivih razlogov na ta inserat, da vodi kampanjo proti Bafi konkurenca iz Zagreba. Ta konkurenca pa je: Mavro Schönbaum, Feliks Neumann in inž. Rihard Neumann. Naj nikar ne misli g. Maksimović, da je odkril bogzna kakšno skrivnost, če sporoča s plakati in črkami jugoslovanski javnosti, da vodi proti njemu boj — njegova konkurenca. Menda ni sam tako naiven, da je pričakoval od konkurence podporo! Zato naj nikar ne misli, da se je jugoslovanska javnost križala od groze, ko je slišala o tej konkurenci. Pa to le mimogrede, ker je višek špekulacije v navajanju teh tvrdk v neslovanski imeni kot dokaz, da vodijo v Jugoslaviji boj proti Bafi le nejugoslovanski trgovci. Moramo kar odkrito reči, da smo obstrmeli nad to predrzno špekulacijo na naivnost publike. V Ljubljani, v Mariboru, v Beogradu, po vseh drugih jugoslovanskih mestih so bile mogočne manifestacije našega naroda proti Bafi in njegovi konkurenci našim domačim čevljarjem, našim domačim trgovcem in domačim tvornicam. V popolni slogi so na teh zborih, od katerih je skoraj vsak štel na tisoče zborovalcev, protestirali jugoslovanski trgovci, obrtniki in industrialci proti Bafi. Pod vplivom teh mogočnih zborovanj je tudi kraljevska vlada prepovedala Bafine in druge tvorniške popravilnice. Na zahtevo vsega jugoslovanskega naroda je bila izdana ta prepoved, ker je pač usoda desetisočev naših čevljarstev mojstrov in pomočnikov ogrožena od Bafinega delovanja. Sedaj pa pride ravnatelj Bafinih fabrik pa pravi, da samo trije židovski trgovci nastopajo proti njemu. A zaradi teh treh zagrebških trgovcev objavlja po vseh jugoslovanskih listih ogromne in drage celostranske inserate! Kaj misli res g. Maksimović, da je jugoslovanska javnost tako naivna, da bi mu mogla to verjeti. Prva špekulacija na naivnost jugoslovanske javnosti se je torej popolnoma ponesrečila.

Še bolj gladko pa vse naslednje. Tako se v drugem delu inserata razlaga, da obstoje poleg osnovnega in dopolnilnega davka še drugi davki. Zlasti pa se debelo tiskano opozarja na skupni promet in poslovni davek. Zakaj to omenja g. Maksimović s takšnim poudarkom, res ne razumemo, ker so to vendar tako znane stvari, da bi bilo sramotno, če jih zlasti večji podjetnik ne bi vedel. Ne moremo zato misliti drugače, kakor da je to naštevavanje davkov čisto navaden »bluff«, ki zopet dokazuje, da bi bil pravilni naslov le »naivni jugoslovanski javnosti«.

V tretjem delu pa ugotavlja g. Maksimović, da je plačala tvrdka Bafa v l. 1933. 12.210.421 Din davka in da odpade na eno njenih prodajalnih blizu 100.000 Din davka! Baharija s temi 12 milijoni je smešna. Kajti g. Maksimović je pozabil povedati, za kakšne davke je šlo teh 12 milijonov. Če za skupni prometni in luksuzni, potem naj kar pospravi to baharijo, ker pri prodaji izdelkov za skoraj 170 milijonov Din, kakor izkazuje Bafa v bilanci, ni ta vsota prav nič posebnega. A ta davek ne plača Bafa, temveč jugoslovanski potrošnik in samo ta bi imel pravico bahati se, koliko je plačal davka, ker je kupoval pri Bafi.

Pa tudi država se prav nič ne more pohvaliti, da je dobila od Bafe teh 12 milijonov davkov. Kajti še l. 1931. je prejela država na carini od Bafe 46,8 milijonov

Din, l. 1932. le še 12,5 in l. 1933. samo 3,1 milijonov Din carine. Kaj je proti temu izpadku carin v višini 78 milijonov onih 12 milijonov!

Sicer pa naj g. Maksimović jasno in točno pove, koliko je plačal Bafa družbenega davka in koliko so plačale tega davka njegove prodajalne! Kajti le pridobitina, oziroma družbeni davek je odločilna za davčno moč podjetja! Baš v tem pogledu pa so bile izrečene na naslov Bafa že čisto konkretne ugotovitve, iz katerih je bilo razvidno, da plačujejo te Bafine prodajalne manj davka ko vsak manjši trgovec! Tu naj odgovori g. Maksimović in se izkaže s svojo gostobesednostjo. Na konkretna vprašanja naj že enkrat tudi konkretno odgovori! In magari še enkrat s celostranskim inseratom, da bodo naši časopisi še enkrat zaslužili lepe tisočake!

Čisto brez cene je tudi to, kar govori Batin inserat v svojem 4. delu. Navajanje statistike SUZOR-a je čisto brezpomembno, ker čevljarstvi tu sploh niso zavarovani. Zato tudi statistika nameščenecv SUZOR-a ne more povedati ne o večji ne o manjši zaposlitvi čevljarjev. Govoriti more le o večjem številu fabričnega delavstva, ki je zaposleno v raznih tvornicah in tudi Bafi. In da se je pri njem število delavcev povečalo, ne dvomi pač nihče, ki pozna propadanje vsega čevljarstva obrta v Jugoslaviji. Vsi ti statistični podatki, ki jih navaja g. Maksimović, niso zato nič drugega ko špekulacija na naivnost ljudi.

In po vseh teh ponesrečenih dokazih pride na koncu — ocvirk, da ima namreč Bafa samo en cilj, da čim bolj služi nacionalnemu, ekonomskemu in socialnemu interesu naše države in naroda. Pred tem velikanskim altruizmom fabričnega tujega velepodjetja pa smo v resnici čisto obnemeli. Torej le iz ljubezni do našega naroda je ustanovil Bafa svojo tvornico v Borovem in priskrbel desetisočim našim domačim čevljarjem neplačane počitnice! Ne zaradi svojega dobička, temveč zaradi socialnega napredka jugoslovanskega naroda, je začel Bafa konkurirati našim domačim trgovcem, obrtnikom in industričcem!

Bojimo se, da smo še previsoko šli, ko smo napisali, da bi moral biti Bafin inserat naslovljen naivni javnosti, kajti takšnega altruizma ne razume niti naivna javnost. Mora biti že še za stopnjo nižja v razsodnosti.

Zato pravimo: Ni se in ne bo se posrečila špekulacija na naivnost jugoslovanske javnosti, ker ta ve, da ima izbirati le med to alternativno: ali za domače čevljarje, trgovce in tvorničarje ali pa za tuje velepodjetje. Izbira je samo ena in jugoslovanska javnost se je že odločila.

KLIFEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
Izvršuje
najsolidnejše
KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 26. septembra objavlja med drugim: Zakon o mednarodni konvenciji o telekomunikacijah z dodatkom — Dopolnitev uredb, da je mala prodaja monopoliziranih predmetov izvzeta iz obrtnega zakona — Izpremembo pravilnika o obveznem zavarovanju prevoznih podjetij — Razglas o razpisu občinskih volitev v občini Vojnik-okolica — Popravek v zakonu o mestih — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Zunanja trgovina v letu 1933

Kakor lansko leto, tako je tudi letos izdal Zavod za pospeševanje zunanje trgovine ob začetku izvozne kampanje obširno letno poročilo za l. 1933.

Po opisu splošnega stanja mednarodne in naše zunanje trgovine v lanskem letu in izčrpnem pregledu naše trgovinske in devizne politike ter vseh trgovinskih pogodb, ki jih je naša država sklenila v preteklem letu, navaja knjiga v statističnih tabelah in pojasnilih podrobno podatke o naši zunanji trgovini, in sicer po posameznih strokah in deželah, s katerimi smo v trgovinskih odnosih.

Letošnje poročilo Zavoda pa ima še to prednost, da so v njem navedeni tudi podatki o našem uvozu po uradnih podatkih onih držav, v katere smo izvažali.

Glede gibanja naše zunanje trgovine po skupinah je zbral Zavod vse razpoložljive podatke, ki morejo praktično biti v korist našim izvoznikom.

V letošnjem poročilu Zavoda je mnogo bolj obširno ko druga leta podano stanje v posameznih državah glede teh vprašanj:

1. Vprašanje zlate veljave v posameznih državah.
2. Pregled deviznih predpisov v posameznih državah.
3. Glavne carinske izpremembe, ki so jih vpeljale v preteklem letu posamezne države in ki se tičejo našega izvoza.
4. Odredbe, ki so jih izdale posamezne države v svrhu kontrole uvoza in izvoza.
5. Stanje plačil javnih in zasebnih dolgov ter določila, po katerih so ta plačila urejena v posameznih državah.
6. Naša zunanja trgovina v odstotkih in v absolutnih številkah s posameznimi državami po naših in tujih podatkih.

Lepo vezana knjiga ima okoli 730 stranic in velja vključno s poštnino 110 Din. Naroča se pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu ali v knjigarnah.

Knjigo toplo priporočamo.

Dobava-prodaja

Zakup buffeta na postaji Čačak se odda z ofertno licitacijo dne 10. oktobra pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Les se prodaja z ofertno licitacijo dne 6. oktobra pri Direkciji šum v Zagrebu.

Dne 8. oktobra bo pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani pogodba za dnevno dobavo mesa, mleka in žemelj za čas od 8. oktobra 1934 do 8. januarja 1935.

Uprava bolnišnice za duševne bolezni, Ljubljana-Studenec razpisuje tretjo pismeno licitacijo za dobavo mleka na dan 8. oktobra.

Prodaja lesa in lubja. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 12. oktobra ponudbe o prodaji smrekovega lubja, do 24. oktobra pa o prodaji bukovega lesa. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Že v 24 urah

barva, pisara in kemično snati oblike, klobuke itd. Skrobl in svetloilika srajce, ovratnike in manjete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Razpisane so te ofertne licitacije:

Dne 8. oktobra pri Upravi III. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Zagrebu za dobavo 500 m lanenega platna, 1000 m gurtu in 30 kg sukanca.

Dne 10. oktobra pri Komandi mornarice v Zemunu za dobavo lesa; dne 15. oktobra pa za dobavo pločevine in železa.

Dne 11. oktobra bo pri ekonomskem oddelku generalne direkcije železnic v Beogradu ofertna licitacija za dobavo delov avtomatskih zavor. (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Ljubljanski dvor soba št. 194 vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pije odrasli kot otroci z užitkom.

»Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine«

z dne 20. septembra objavlja: Evropska zunanja trgovina z lesom v prvem polletju 1934 — Sklenitev nove jugoslovansko-madžarske trgovinske pogodbe — Gospodarske razmere v posameznih državah: Madžarski in Danski — Pregled tujih trgov: avstrijskega žitnega, rotterdamskega trga s čebulo, švicarskega sadnega trga — Trgovinsko politične in carinske vesti — Gospodarski dogodki in gospodarska vprašanja: nove možnosti za prodajo naših češpelj, stockholmska konferenca, premiranj žitnega izvoza na Poljskem, izvoz žita iz Rumunije in peta gospodarska razstava baltičskih držav — Gibanje zunanje trgovine — Razstave in sejmi — Bibliografija — Drobne vesti — Cenik o zavarovanju valute — Povpraševanje po našem blagu v tujini. — »Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine« se naroča pri upravi v Beogradu, Ratnički dom, in velja za vse leto le 200 Din.

RAZNO

Lojze Vrtovec, bivši predsednik Pokojninskega zavoda v Ljubljani in višji uradnik Zadrugne gospodarske banke, je umrl v Ljubljani. Pokojnik se je s svojim delom na gospodarskem in socialnem polju uvrstil med zaslužne moze našega naroda. Bodi mu ohranjen zato svetel spomin!

V Žužemberku je umrl Jakob Dereani, čegar velika trgovina je bila pred vojno prva trgovina Suhe krajine. Cela generacija trgovcev se je vzgojila pri njem. Bodi pokojniku ohranjen časten spomin!

Na vseh strokovnih šolah v Sloveniji se je letos vpisalo 1470 goincev in gojenk.

Na kongres aeronautične federacije v Washingtonu je odpotoval podpredsednik našega aerokluba Sondermajer, da povabi federacijo, da ima svoj prihodnji kongres v Jugoslaviji.

Drugi tir je bil izročen dne 24. t. m. prometu na progi Beograd—Resnik.

Zveza za pospeševanje turizma v Dubrovniku razpisuje službo tajnika.

Trg Ruma je bil povišan v mesto. Prebivalci upajo, da bodo od tega imeli velike dobičke.

Ob priliki snemanja filma »Bošnjaki« so se nemški filmski ljudje ponašali proti našim ljudem na način, kakor da bi imeli opravka z divjimi narodi. Vodja filmske ekspedicije je bil zato kaznovan in pregnan iz Jugoslavije.

Stavka v tvornici perila g. Povha v Novem mestu je končana in je tvornica sprejela vse točke kolektivne pogodbe.

Tvornico ponarejenih tisočakov je odkrila policija v Zagrebu še predno je ta pričela delovati. Tvornica je bila izvrstno opremljena in bi mogla izdelovati tisočake, ki bi se le težko razlikovali od pravih.

Zena italijanskega prestolonaslednika je povila hčerko, kateri so dali ime Marija Pia.

Pri ravnokar končanih manevrih češkoslovaške vojske se je izkazala naravnost odlična kvaliteta češkoslovaške armade. Na tuje vojaške zastopnike je napravilo posebno globok vtis zanimanje prebival-

stva do vojske in njegove iskrene simpatije za vojsko. Prav tako pa tudi velika požrtvovalnost oficirjev in moštva.

Umeten radij sta izumila hčerka pok. gospe Curie in njen mož, kakor poročajo iz Pariza.

2064 mrtvih in 13.335 ranjenih ljudi je dosedaj strašna bilanca silovitega tajfuna na Japonskem.

Po strašnem tajfunu na Japonskem se je iz morja dvignil ognjenik, ki bruha ogenj in žveplo. Prebivalci sosednega otoka Joto so zbežali z otoka, ker se boje, da se bo otok pogreznil v morje.

Število smrtnih žrtev eksplozije v erfordskem premogovniku v Angliji se je povečalo na 260.

Iz zadrugnega registra

Vpisala se je Nabavna zadruga »Poročak« v Mariboru, r. z. z. o. z. Med drugim nabavlja nova zadruga svojim članom »bale«, če so vplačali v zadrugo polovico vrednosti te »bale«.

Konkurzi in prisilne poravnave

O predlogu trgovca Jakoba Menarta v Domžalah, da se uvede poravnalno postopanje, se odreja narok na dan 29. septembra ob 10. v sobi 1 sodišča v Kamniku.

Občni zbori

Redni občni zbor delničarjev Slovenske banke v Ljubljani bo dne 10. oktobra ob 17. uri v družbenih prostorih v Ljubljani, Krekov trg 10. Delničarji je treba založiti najmanj 8 dni pred obnim zborom pri blagajni Slovenske banke v Ljubljani.

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 21. septembra je bilo pripeljanih 321 svinj, 1 koza; cene so bile te: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 50—60 Din, 7 do 9 tednov stari 80—100, 3 do 4 mesece stari 150—200, 5 do 7 mesecev stari 250—300, 8 do 10 mesecev stari 350—400, 1 leto stari 600—680 Din kom.; 1 kg žive teže 5—6, 1 kg mrtve teže 8 do 9-50 Din. Prodanih je bilo 81 svinj.

Cene našega sadja na tujih trgih

Poročilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine z dne 25. septembra:

Dunajski trg: Na dunajski trg je prišlo danes skupno deset vagonov svežih češpelj, in sicer en vagon iz Jugoslavije, devet pa iz Bolgarske. Svežega grozdja je prišlo 13 vagonov, in sicer 5 vagonov iz Jugoslavije, 8 pa iz Bolgarske. Naše grozdje se je povprečno prodajalo po 30 do 50 grošev za kg.

Praški trg: Naše grozdje se je včeraj povprečno prodajalo po 450 Kč za sto kg.

Program ljubljanske radijske postaje

Petek, 28. sept.: 12.15: Plošče — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Po škofjeloškem gospodstvu (Ante Gaber) — 18.20: Radijski orkester — 19.00: Fran Levstik — 19.20: Zgodovina slovenske glasbe (Zorko Prelovec) — 19.50: Čas, jedilni list — 20.00: Pevski dueti, pojeta ga. Popova in g. Golovin, vmes mandolinistični kvartet — 21.00: Schumann: Carnevalska suita (plošče) — 21.30: Čas, poročila — 21.50: Mandolinistični kvartet — 22.15: Radijski orkester.

Sobota, dne 29. sept.: 12.15: Plošče — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Radijski orkester — 18.30: Zabavno predavanje: Moj Švejk (Jos. Daneš) — 18.50: Plošče — 19.00: Stepan Mokranjac — 19.20: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 19.50: Čas, jedilni list — 20.00: Slovenske narodne s. spremljevanjem orkestra, vmes Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila, harmonika solo, g. Kokalj.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 29. septembra: Orlič. — Premiera. Izven.

Nedelja, dne 30. septembra: Gugačnica. Premiera. Izven.

Opera, začetek ob 20.

Petek, dne 28. septembra: Hovančina. Premiera. Izven.

Sobota, dne 29. septembra: ob 18. uri: Manon. Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 5 do 15 Din. Izven.

Nedelja, dne 30. septembra: Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven.

Sporočamo žalostno vest, da je bivši petletni predsednik našega zavoda, gospod

VEKOSLAV VRTOVEC

pooblaščenec Zadrugne gospodarske banke

včeraj dopoldne preminul.

Neumornemu in zaslužnemu predsedniku bomo ohranili časten spomin.

Ljubljana, dne 26. septembra 1934.

Pokojninski zavod za nameštence
v Ljubljani

Zahvala.

Ob prerani smrti našega nadvse ljubljene soproga, očeta, starega očeta, strica, svaka, tasta in zeta, gospoda

Jurija Verovška

trgovca

smo prejeli toliko izrazov toplega sočutja in sožalja, pokojniku je bilo poklonjeno toliko vencev in cvetja, da nam ni moglo zahvaliti se vsakomur posebej, zato se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebej je naša dolžnost zahvaliti se prečastiti duhovščini, gospodu dr. Pavlu Kraju za požrtvovalno lajšanje trpljenja, zastopstvu raznih oblasti, korporacij in uradov, darovalcem vencev in cvetja, predstavnikom Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, predstavnikom Zveze trgovskih združenj, Združenja trgovcev in trgovskega društva »Merkur«, zastopnikom industrijskih podjetij v Ljubljani in izven Ljubljane ter raznih denarnih zavodov, dalje Slovenskemu lovskemu društvu, Društvu ostrostrelcev, Sokolu Ljubljana-Matica, Prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu v Ljubljani, nameščencem domače tvrde ter končno vsem prijateljem, trgovskim tovarišem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako mnogobrojnem številu počastili na njegovi zadnji poti.

Osobita zahvala tudi govorniku, ki se je poslovil v imenu lovskih tovarišev ob odprtem grobu od svojega zvestega lovskega druga.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1934.

Zalujoče rodbine Verovškova, dr. Koroščeva in Zupanova.